

Studie- och
yrkesvägledningsplan för
utbildningsförvaltningen i
Köpings kommun

Hela skolans ansvar!

© Köpings kommun

Planen skriven av Studie- och yrkesvägledare i Köpings kommun, 2019-02-27.

Reviderad: 2020-06-05, 2021-06-04

Översyn: 2022-06-09, 2023-05-30

Antagen av Utbildningsförvaltningens ledningsgrupp 2019-03-12, 2020-08-18,
2021-08-17.

Aktuell version av den här planen finns på koping.se – Undervisning och stöd
– Studie- och yrkesvägledning.

Innehåll

Studie- och yrkesvägledning	4
Studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar	5
Huvudman	6
Rektor	6
Skola- och arbetslivsgruppen	6
Studie- och yrkesvägledare	6
Lärare	7
Exempel på studie- och yrkesvägledning i de olika stadierna	8
Årskurs 1–3	8
Årskurs 4–6	8
Årskurs 7–9	8
Gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola	9
Revidering/Utvärdering	10
Revidering av plan för studie- och yrkesvägledning i Köpings kommun	10
Utvärdering av aktivitetsplan	10
Ärendegång och tidsplan för utvärdering	11
Bilaga 1. Förslag på aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning för grundskolan och anpassad grundskola	12
Bilaga 2. Förslag på aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning för gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola	13

Studie- och yrkesvägledning

Syftet med studie- och yrkesvägledning är att se till att elever i Köping utvecklar sin valkompetens för att kunna fatta väl underbyggda beslut kring framtida val gällande studier och yrken. Vikten av valkompetens ökar i ett samhälle där utvecklingen sker snabbt och där en del av dagens etablerade yrken möjligen kommer att försvinna inom tio år och ersättas av yrken som i dagsläget ännu inte finns.

Studie- och yrkesvägledning bedrivs i både vid och snäv bemärkelse. Vid bemärkelse är all verksamhet som bidrar till att eleven utvecklar kunskaper och färdigheter som grund inför kommande studie- och yrkesval. Detta innefattar aktiviteter för att utveckla elevens självkänedom, studiebesök eller föreläsningar, praktiska erfarenheter från arbetslivet och undervisning som är kopplad till utbildning och arbetsliv.

Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse är individuell vägledning i form av vägledningssamtal med studie- och yrkesvägledare.

Gemensamt är att undervisning, information och vägledningssamtal tillsammans utgör den studie- och yrkesvägledning som ska stödja elevens val av studier och yrken.¹

Elevens behov av studie- och yrkesvägledning kan summeras enligt nedan:

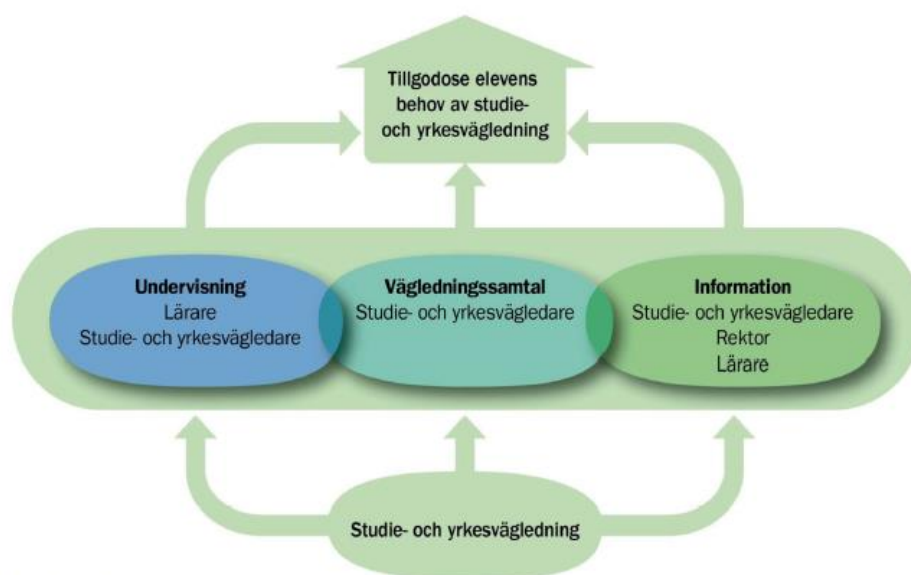
- bli medveten om sig själv,
- bli medveten om olika valalternativ, såsom olika utbildningar och yrken,
- bli medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen,
- lära sig att fatta beslut samt att
- lära sig att genomföra sina beslut.

¹ Skolverkets allmänna råd: Arbete med studie- och yrkesvägledning (2013)

Studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar

Enligt skollagen är studie- och yrkesvägledning en rättighet för alla elever. I alla skolformer, utom förskola och förskoleklassen, ska eleverna ha tillgång till personal med sådan kompetens som kan tillgodose deras behov av studie- och yrkesvägledning². Enligt Köpings kommuns skolplan³ för 2020 – 2024 är skolans uppgift, bland annat, att förbereda eleverna för nästa steg i livet genom att:

- Grundskolan ska ge eleverna möjlighet att utvecklas och förverkliga sina drömmar samt att eleverna ska avsluta sina studier med goda förutsättningar att klara av fortsatta studier på gymnasieskolan.
- Efter avslutade gymnasiestudier ska eleverna på Ullvigymnasiet ha goda förutsättningar och vara redo att antingen klara av fortsatta studier på högskolan eller att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Anpassad grund- och gymnasieskola ska arbeta för att alla elever kan påverka, ta ansvar och vara delaktiga i sin utbildning och sina framtida liv.

Skolverket

Bild från Skolverkets allmänna råd för studie- och yrkesvägledning

På samtliga skolor inom Köpings kommun ska kompetensen tillgodoses genom en skola- och arbetslivsgrupp som ansvarar för att studie- och yrkesvägledningen i vid bemärkelse bedrivs enligt denna kommundemensamma studie- och yrkesvägledningsplan. Till stöd för genomförandet på respektive enhet ska det även finna en aktivitetsplan⁴ där det ska framgå vad som ska genomföras under ett läsår. På

² SOU 2010:800

³ Köpings kommuns skolplan 2020 – 2024

⁴ Se bilaga 1 och 2.

våra högstadie- och gymnasieskolor finns även en eller flera anställda studie- och yrkesvägledare som arbetar för att tillgodose behovet av studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse. Det är dock hela skolans ansvar att se till att den här planen följs och genomförs. Nedan följer en nedbrytning av de olika ansvarsområdena:

Huvudman

- Arbetar för att organisation och finansiering för studie- och yrkesvägledning garanteras på skolorna och därmed säkerställer att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.
- Ser till att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla studie- och yrkesvägledningen.

Rektor

- Ansvarar för att aktivitetsplanen för studie- och yrkesvägledning implementeras.
- Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet se till så att studie- och yrkesvägledningsarbetet beskrivs, utvärderas och analyseras.
- Ansvarar för och deltar i skolans skol- och arbetslivsgrupp.

Skola- och arbetslivsgruppen

- Skola- och arbetslivsgruppen på grundskolorna och anpassade grundskolorna består av representanter från skolledning, lärare och studie- och yrkesvägledare (på högstadiet). På gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan finns flera skola- och arbetslivsgrupper som består av representant från skolledningen, lärare och studie- och yrkesvägledare.
- Gruppen träffas minst två gånger per termin för att planera, upprätta, utvärdera och revidera skolans aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning.
- Gruppen för mötesanteckningar som ska användas i utvärdering av gruppens arbete i slutet av läsåret.

Studie- och yrkesvägledare

- Samordnar studie- och yrkesvägledningsinsatserna och genomför delar av dem utifrån skolans aktivitetsplan för verksamheten.
- Ska vara ett stöd för skolans personal i arbetet med studie- och yrkesvägledningen.
- Ingår i och stöttar skolans skola- och arbetslivsgrupp.
- Genomför vägledningssamtal som kan ske både på grupp- och individnivå.

Lärare

- Genomför studie- och yrkesvägledande aktiviteter på kurs/ämnes/klassnivå utifrån framtagna aktivitetsplan.

Exempel på studie- och yrkesvägledning i de olika stadierna⁵

Årskurs 1–3

Fokus på närsamhället, att det finns yrken, vilka yrken som finns, självkännedom som exempelvis:

- Självporträtt, vem är jag?
- Vad vill jag bli när jag blir stor?
- Vilka yrken finns inom skolan/i närområdet?
- Yrkesrepresentanter som berättar om sina yrken
- Studiebesök på arbetsplatser

Årskurs 4–6

Fokus på självkännedom och bredda bilden av arbetsmarknaden/yrken. Skolsystemet och vägen till olika yrken. Exempelvis:

- Beskriva sitt drömyrke
- De olika studievägar till olika yrken som finns
- Identifiera och beskriva sina styrkor och svagheter
- Jämföra yrken nu och då
- Intervjua någon om dennes arbete
- Miniprao hos anhörig
- Ämnesövergripande projekt med framtidsperspektiv

Årskurs 7–9

Fokus på elevens framtida livsval, vad är viktigt för eleven, omvärldsanalys: arbetsmarknaden, bristyrken, som exempelvis:

- Beskriva sina framtidsdrömmar
- Självkänsla och självförtroende
- Identifiera och beskriva sina styrkor och svagheter kopplat till gymnasievalet
- Samarbets- och entreprenöriella förmågor
- Berätta om yrken på olika språk

⁵ Förslag på mall för aktivitetsplan per årskurs/stadie finns som bilaga 1.

- Framtidsspaning kring yrken
- Prao
- Jobbskuggning
- Studiebesök
- Bjuda in och lyssna på olika yrkeskategorier samt egenföretagare
- Gymnasieprogram att välja mellan, studiebesök på gymnasieskola

Gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola

Fokus på framtida studie- och yrkesval, vilka alternativ som finns som, livets brytpunkter exempelvis:

- Skriva jobbsökan och CV
- Belysa yrken och arbetsmarknad utifrån olika perspektiv, exempelvis genusperspektiv, historiskt perspektiv med mera och hur villkoren har förändrats
- Arbetsvillkor
- Karriärdagar
- Studiebesök/Studieresor
- UF-företagande
- Besöka högskolemässor
- Fördjupade kunskaper om arbetsliv, branscher och yrken kopplat till ämne/kurs
- Självkänsla och självförtroende
- Identifiera och beskriva sina styrkor och svagheter kopplat till framtida yrke eller studier

Revidering/Utvärdering

Revidering av plan för studie- och yrkesvägledning i Köpings kommun

Den här planen revideras av kommunens studie- och yrkesvägledare i juni varje år. Eventuella ändringar av planen beslutas av utbildningsförvaltningens ledningsgrupp och implementeras i augusti av respektive verksamhetschef.

Utvärdering av aktivitetsplan

Skola- och arbetslivsgruppen utvärderar aktivitetsplanen en gång per läsår. Utvärderingen skickas till utbildningsförvaltningens kvalitetsutvecklare.

Utvärdering sker i enlighet med nedanstående frågor:

- Vilka har ingått i skola- och arbetslivsgruppen?
- Hur många träffar har gruppen haft under läsåret?
- Hur har arbetet i gruppen fungerat? Hur ska arbetet i gruppen utvecklas framåt?
- Vad har fungerat bra med aktivitetsplanen?
- Vad har fungerat mindre bra med aktivitetsplanen?
- Hur vill vi utveckla aktivitetsplanen inför kommande läsår?

Ärendegång och tidsplan för utvärdering

VAD	NÄR	ANSVARIG
Utvärdering av aktivitetsplan inom varje verksamhet. Utvärdering skickas till kvalitetsutvecklare.	Juni	Respektive skola- och arbetslivsgrupp
Kvalitetsutvecklare sammanställer de inkomna utvärderingarna och skickar till kommunens studie- och yrkesvägledare.	Juni	Kvalitetsutvecklare
Studie- och yrkesvägledarna gör en analys av årets arbete och skriver en rapport. Gruppen gör även vid behov en revidering av studie- och yrkesvägledningsplanen. Rapport och förslag på revidering skickas till kvalitetsutvecklare.	Juni	Kommunens studie- och yrkesvägledare
Förvaltningens ledningsgrupp fattar nya beslut gällande plan och rapport samt för dessa vidare till kommunens verksamhetschefer i augusti för implementering	Augusti	Förvaltningens ledningsgrupp

Bilaga 1. Förslag på aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning för grundskolan och anpassad grundskola

Skola: [Klicka här för att ange text.](#)

Läsår: [Klicka här för att ange text.](#)

Årskurs	Ämne	Tema/Aktivitet	Innehåll och tidpunkt för genomförande	Ansvar för genomförande

Bilaga 2. Förslag på aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning för gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola

Läsår: [Klicka här för att ange text.](#)

Årskurs	Ingår i kurs eller tillfälle	Innehåll	Ansvar för genomförande